

LAKIALOITE 128/2008 vp

Laki jäteverolain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Jäteverolain kokonaisuudistus on ympäristöministeriön ja valtiovarainministeriön pitkäaikaisista suunnitelmista huolimatta viipynyt. Voimassa olevassa muodossaan jäteverolaki kohtelee erilaisia toimijoita eri tavalla. Elinkeinoelämän yhdyskuntajätehuolto on nykyjärjestelmässä yksittäisten kiinteistöjen vastuulla, jolloin on epäselvää, miten jätelain täytäntöönpanoa valvotaan liikehuoneistojen jätteiden osalta. Tällöin kuntien ja yksityisten kaatopaikkojen epätaasa-arvoista kohtelua voidaan pitää jopa esteenä terveelle kilpailulle.

Voimassa olevan jäteverolain mukaan veroa maksetaan jätteestä, joka toimitetaan kaatopaikalle, jota ylläpitää kunta tai jokin muu taho kunnan lukuun tai jota pidetään pääasiassa toisten tuottamien jätteiden sijoittamista varten. Tällöin myös yksityiset kaatopaikat, joita pidetään pääasiassa toisten tuottamien jätteiden sijoittamiseen, ovat veronalaisia, jos niihin otetaan jätteet sellaisenaan.

Sen sijaan jätteenkäsittelylaitokseen otetun jätteen alkuperäisen tuottajan jätehuoltovastuu ei ulotu laitoksessa syntyneeseen ns. omaan lajittelu- tai käsittelyjätteeseen, vaan laitoksen omistaja on samalla sekä jätteen tuottaja että sen haltija. Jos laitoksella on oma yksityinen kaatopaikka, johon ympäristöluvan perusteella voidaan sijoittaa prosessissa syntyviä loppujakeita, kysymyksessä ei ole jäteverolaissa tarkoitettu verollinen kaatopaikka. Tämä tarjoaa yksityisille jätteenkäsittelylaitoksille ympäristöä vaarantavan houkuttimen sijoittaa verovapaasti loppujakeensa omille kaatopaikoilleen, jolloin niitä ei

käytetä esimerkiksi energiahyödyntämiseen. Tämä aiheuttaa myös kilpailun vääristymän kunnallisen ja yksityisen jätehuoltotoiminnan välillä erityisesti viimeisimmän jätelain muutoksen (411/2007) jälkeen.

Luonnonvarojen kulutuksen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä EU:n ja Suomen virallisen jätestrategian ja OECD:n sekä EU:n ohjeiden noudattamiseksi jätevero olisi mahdollisimman pikaisesti laajennettava koskemaan myös sellaisia yksityisiä kaatopaikkoja, joihin jätteenkäsittelylaitos sijoittaa omia laitoksessa syntyneitä jätteitään. Jäteveron piiriin tulisivat tällöin jätteiden lajittelussa, esikäsittelyssä, käsittelyssä ja hyödyntämisessä syntyvät jätteet, jotka sijoitetaan kaatopaikoille. Tällöin asumisessa syntyvän ja siihen rinnastettavan jätteen verokohtelu olisi samanlaista riippumatta siitä, mitä kautta se päätyy kaatopaikkaan. Jäte olisi aina veronalaista, vaikka se sijoitettaisiinkin yksityisen jätehuoltoyrityksen ylläpitämälle kaatopaikalle jätelaitoksen toiminnan loppujakeena.

Edellä mainitulla tavalla nykytilanne tarjoaa yksityisille kaatopaikoille ympäristöä vaarantavan houkuttimen sijoittaa verovapaasti loppujakeensa omille kaatopaikoilleen. Tällöin niitä ei käytetä esimerkiksi energiahyödyntämiseen. Samalla tämä aiheuttaa kilpailun vääristymän kunnallisen ja yksityisen jätehuoltotoiminnan välille. Yksityisten kaatopaikkojen jäteveron säätäminen samalle tasolle kunnallisten maksaman kanssa eli 30 euroon jätetonnilta johtaisi verokohtelun yhdenmukaistamiseen.

Muutoksella voitaisiin saada verotuloina vuonna 2009 yhteensä 125 miljoonaa euroa, kun valtakunnallisesti loppujakeeksi joutuva jätemäärä kasvaa noin 3—4 % vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

jäteverolain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 28 päivänä kesäkuuta 1996 annetun jäteverolain (495/1996) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1066/2002, ja
muutetaan 2 §:n 1 momentin 2—4 kohta ja 4 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 2—4 kohta laissa 1157/1998 ja 4 §:n 2 momentti mainitussa laissa 1066/2002, seuraavasti:

2 §
Tässä laissa tarkoitetaan:

2) käsittelyllä toimintaa, jonka tarkoituksena on jätteen vaarattomaksi tekeminen tai lopullinen sijoittaminen mukaan lukien sitä edeltävä lajittelu ja esikäsittely;

3) hyödyntämisellä toimintaa, jonka tarkoituksena on ottaa talteen ja käyttöön jätteen sisältämä aine tai energia mukaan lukien sitä edeltävä lajittelua ja esikäsittely; sekä

4) kaatopaikalla jätteen käsittelypaikkaa, jonne jätettä sijoitetaan maan päälle tai maahan.

4 §
Veroa on suoritettava 30 euroa tonnilta jätettä, joka toimitetaan kaatopaikalle vuodesta 2009 alkaen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2008

Tarja Filatov /sd
Jukka Gustafsson /sd
Tuula Väättäinen /sd
Jacob Söderman /sd
Kari Rajamäki /sd
Saara Karhu /sd
Lauri Kähkönen /sd
Maarit Feldt-Ranta /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Antti Vuolanne /sd
Marjaana Koskinen /sd
Eero Heinäluoma /sd

Marko Asell /sd
Merja Kuusisto /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Tuula Peltonen /sd
Tommy Tabermann /sd
Pauliina Viitamies /sd
Reijo Laitinen /sd
Johannes Koskinen /sd
Sinikka Hurskainen /sd
Ilkka Kantola /sd
Jutta Urpilainen /sd
Pia Viitanen /sd

LA 128/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.

Jouko Skinnari /sd
Antti Kalliomäki /sd
Liisa Jaakonsaari /sd
Heli Paasio /sd

Matti Ahde /sd
Tero Rönni /sd
Krista Kiuru /sd
Katja Taimela /sd